

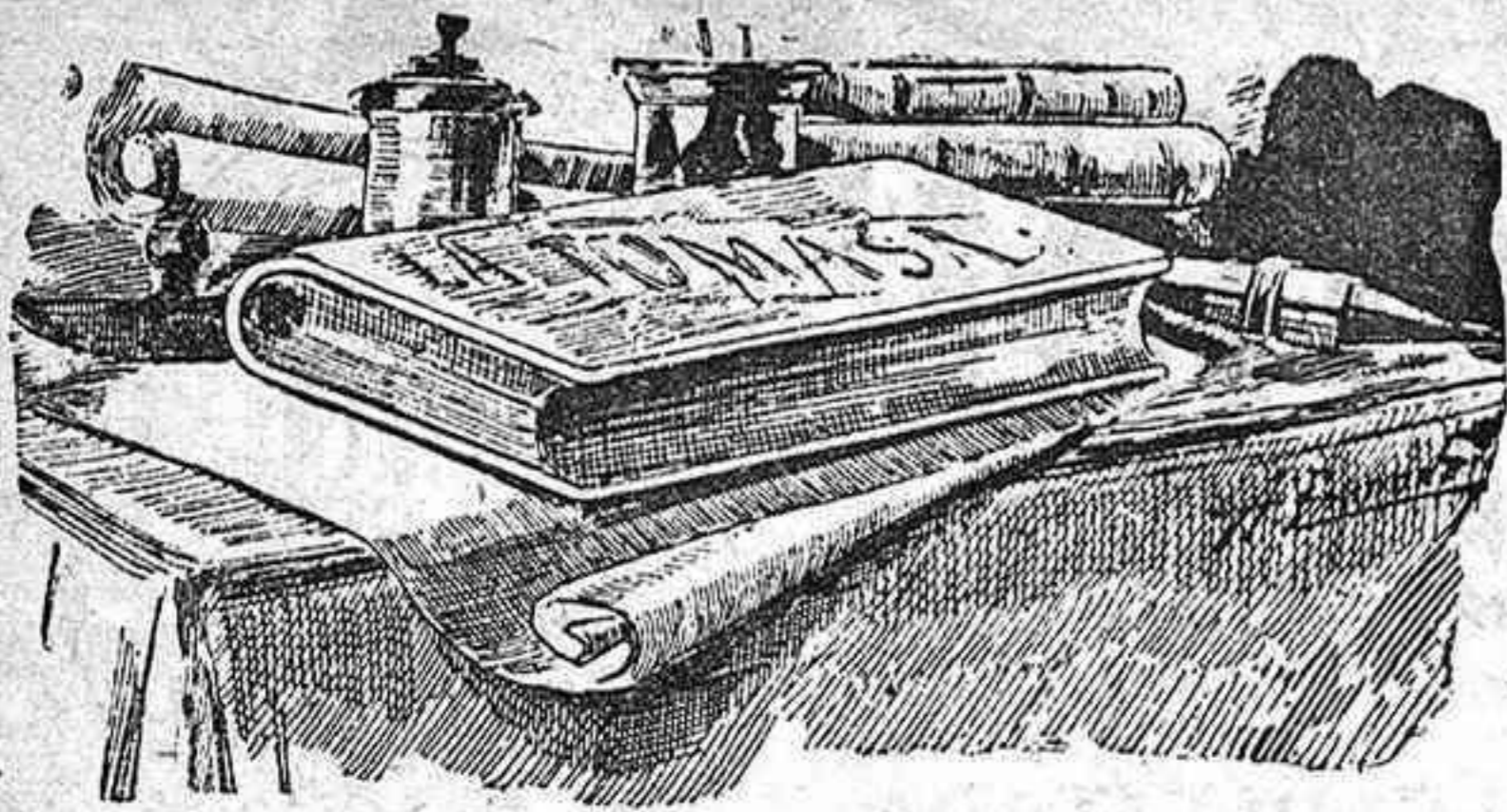
ANY 11

NÚM. 64

BARCELONA 15 NOVEMBRE DE 1889.

Eugenio Laban

LA PRIMERA CAPA

ERA per Tots los Sants al matí: feya un día magnífich, un Sol primaveral queya sobre 'l Plá de la Boquería y no 's veyá un nuvol en lloch. Respirava fins ab dalé l' oreig atemperat que bellugava las fullas dels arbres de la Rambla, en aquella hora plena de gom á gom per los desvagats que 's passejavan, quan al embocar lo carrer que per las moltas botigas de robas podria dirse l' armari de Barcelona, me invadiren tot lo cos esgarrifansas de fret. Havía vist la primera capa.

O jo no estich bó ó be aquell fulano está malalt, vaig pensar de repent. Pero ni l' una cosa ni l' altra. Mon organisme funcionava perfectament y l' individu en cuestió semblava una poma per lo rodaxó y lo color sá del seu rostre.

Tranquil per semblants observacions, no puguí per menos que confessarme que l' home aquell sería lo ser mes metódich y arreglat del género humá fidel observador de totas las máximas y costums de la consuetut, esclau de las prescripcions que la esperiencia y la observancia han inventat pera regular la vida dels que no volen molestarse en esbrinar per si mateixos baix la marxa del temps y las modas que introduheixen las épocas que atravessém, lo mes convenient á cada instant que implica una mudansa en lo cami de la societat.

De bó que aquell tipo, encarnació entera y verdadera de totas las preocupacions de la velluria, se fica al llit ab la gorreta d' estám terminada ab una borleta y se sosté las calsas per medi d' elástichs de goma. Faig posta que en un pany de paret de casa seva hi te lo calendari del pagés sostingut damunt d' un tros de suro per dos cordonets capsats ab baletas de plom; que tapa las junturas de finestras y balcon ab llenças de simolsa; que se serveix de llumanera pera ferse llum; que beu ab porró vert y menja ab culleras de fusta; que estrenyina ab escombretas de Sant Llorens y compra mistos de teya.

¡Y com m' encantan aquets exemplars vivents de costums passadas! Me faig la ilusió que son la exhibició de la societat retrospectiva, caminant á las palpentas per entre la llum eléctrica, entrabancantse ab lo suau y planer empostissat de nostras vías, ofegantse ab las mil y amples oberturas que la higiene prescriu en los edificis; fugint com de la peste del calendari americá que califica d' impio y d' immoral y horroritzantse que al trobarse davant d' un mort la gent se tregui 'l sombrero que no 's tocan del cap al passar los capellans que 'l precedeixen.

Y que 'n deu tenir de refrans apuntats en los fulls del cervell, amatents tots á apareixerli al mes petit esfors del pensament pera aplicarlos á totas las estacions y á totas las vicisituts de la seva tranquila existencia! L' únich llibre histórich que deu llegir, será aquella auca de redolins de las costums de Barcelona qual autor ha sabut recopilar en quarantavuit, las grans festivitats populars mes senyaladas del any; y 'l únich llibre moral, 'l de la *vida del hijo malo*.

Y ben mirat no li faltara rahó á aquell semblant nostre, que per *Tots Sans* observa tan puntualment alló de *capas y guants* llensantse al carrer, per calor que fassi, arrebossat fins als ulls com si 'l termómetro senyales alguns graus sota zero.

Vaya yo caliente y riase la gente deu pensar mirantnos compassivament als despreocupats que no 'ns recordém de Santa Bárbara fins que trona.

Si tots fóssem com ell y seguíssem lo seu exemple no hi ha dupte que no envejariam la primera etapa de nostres primitius pares Adan y Eva. Lo mon fora un paradís. No 'ns amohinariam com ara ho fem pera arrencar la veritat á la naturalesa per medi de la clau de la ciencia. Ho creuriam tot ab la mes bona fé: lo cel, l' infern y 'l purgatori serian nostra ignocent preocupació de tota la vida y no diriam mentidas pera alcanzar l' amor de nostras pollasni 'ns condempnariam espi-golant en lo terreno vedat de las casadas flascas. Portariam escapularis pera estar sempre previnguts contra las tentacions de Lucifer, nos senyariam pera no caure ensopegant ab los mals empedrats que acceptan los moderns ajuntaments y no diriam cap renéch per estar sempre en gracia de Deu.

¡Qui 'nsempetaria la basa si fossem tots com lo que treu la primera capa! Que sortia un Newton descubrint las lleys de la gravetat ¡qué tonto! Que 's presentava un Franklin subjectant al llamp ¡que beneyt! Que venia un Guttemberg, ab la impremta; un Colon á predirnos un mon nou; un Galileo descubrint que la terra roda; un Blasco de Garay trayent del aygua bullenta la forsa y 'l moviment..... Tots condempnats, tots fills del dimoni y vinga fer pregarias, y cantar goigs y passar rosaris, pera contrarestar tan monstruosas heretjias, aixecar hermitas é iglesias, convents y monastirs pera calmar las iras del cel davant la superbia dels homes que oblidantse de que 'l mon ha sigut creat per un Deu, superior sobre totas las cosas, no deu esmenárseli la plana, descubrint los secrets d' una obra imperfecta pera las necessitats del día, puig que la humanitat deu trevallar incessantment pera procurarse 'ls elements de vida que 'l suposat creador del Univers reté en lo misteri, ja ocult en lo fons de las montanyas, ja amagat entre las massas etéreas con si suposés que á cada secret que se li arranca, baixa un grabó del pedestal de gloria que li han alsat la relligió y lo fanatisme.

Procurém, donchs, que s' acabilo de sortir la primera capa: es un deber que tenim tots los que 'ns enorgullim de ser fills del sigle XIX.

Per la meva part ja fa temps que me la he empenyada. Per aixó soch revolucionari Y després que ben be se sab que cap home sabi ha pogut portar capa, en prou feynas pantalons!

S. ALSINA Y CLOS.

LO JOGH

(Opinions, máximas y pensamientos.)

Que s' emprenga 'l que 'n vulga la gent, á mí ningú 'm tréu mon *ideyal*; en tenint un petriconet del dols y unas cartas, ja hi ha home per tot lo dia y *santas pas-cuas*.

(Un camálích sense feyna.)

Aquí en Espanya 's protejeix tot menos lo jóch. Com si no fos una *indústria* com qualsevol altre 'l jugar. Ja tenia rahó aquell que va dir: *vivir para ver* si es que un no es cego.

(Un del gremi.)

Si hi haguessen tantas escolars, com casas de joch en lo mon hi habitaria gent mes honrada ¡Hont s' es vist jugar-se los *cuatre cuartos* de la festa un márrech de catorze anys! Ay *sañort*, quan dich jo que convindria un altre *ancusició*.

(Un de la crosta do baix.)

Mireus qu' estich de *pega*, ja puch aná en qualsevol timba á passar l' *estona* que sempre ha de sortirme... la policia. Jo crech que aquesta *tropa* s' entreté á contar-me las vegadas que m' están *aixarpant*.

(Un desgraciat á la ruleta.)

Vull serlos franch; jo sempre qu' he anát á jugar n' he sortit perdent; pero no m' hi encaparro, me faig lo carrech de que pago al mestre. ¿Que 's pensan que vull sentirme á dir: *si 'ls has perduts blanchs buscals negres?* ¡No! saben que dich per no capficarmi? *mañana será otro dia*. Y al momento *largo*.

(Un tranquil.)

ANTONET DEL CORRAL.

EN LA PLASSA DE TOROS

Hi ha en la plassa una bronca verdadera
Que 'l públich impacient al destre dona
Per haver intentat ja llarga estona
Inútilment matá una noble fera.

Suhant, desesperat y ab gran quimera
Fa un esfors exposantse sa persona;
Tot en vá. La estocada no es prou bona.
Y 'l poble inconsequent molt mes s' altera.

La plassa ab crits de ¡brut! casi s' ensorra.
Sentintse 'l destre ofés la vista gira
Al mateix temps que 'l toro arrenca á corre
Y agafantlo pel pit á l' ayre 'l tira.
Queda á terra mes tou qu' un cataplasme,
Y el públich aplaudeix ab entussiasme.

JOAN FELIU.

AMOR ETERN

Quant gran es mon amor ma dolsa aymia,
cap altre en aqueix mon al meu iguala,
y ab lo sospir d' anhel que 'l cor exhala
á trossos se 'n va anant l' ánima mia.

Es tant lo que t' estimo, que 't voldria
tenirte á mon costat per ferne gala;
que Chactas no aymá tant la seva Atala,
ni en lo moment aquell en que 's moria.

Al fi de la jornada, victoriosos
n' eixirém com de l' ona que 'ls acóssa,
ne surten los baixells p' el vent reclosos;
y gosarém lo jorn de la victoria
units los llassos en un llás de gloria,
ja siga en aquet mon ó ja en la fossa.

A. RODAMILANS.

GURIOSITATS

CARTAGO

QUESTA ciutat, célebre en l' antiguetat, rival de Roma, es la que va enclourer en sí tots los elements civilisadors de la rassa fenicia.

Estava situada en lo fondo del golf que 'l forman lo *cap Rom* y lo *cap Zibib*, prop de Túnez, en una petita península d'uns 60 Kms. de circumferencia, unida al continent africá per un itsme de uns 4 Kms. d' amplaria.

Desde las sevas murallas es distinjia *Utica* la seva metròpoli, á uns 12 Kms. de distància.

Per la part del mar, defensava á Cartago una débil muralla, pero en la part de terra en tenia tres rengles de fortíssimas de 26 metros d' alssada per 10 de espessor.

Al Sur de Birsa, l' acsés á la ciutat era fácil y per protegir-la havian construit los cartaginesos murallas colossals que s' estenian hasta l' estany de Túnez; varios torreons reforsavan encara mes aquestos murs formant una estensa y pasmosa fortaleza.

La religió dels cartaginesos era la mateixa dels fenicis y pertencixia al grupo de religions de la gran familia *Semita* encara qu' un poch adulterada per la aproximació de las divinitats *libicas*.

L' acvaducte qu' encar se conserva en gran part y qu' era destinat á portar las ayguas á Cartago desde lo mont *Zaguan*, es romá, de la época de Adriano.

La fetxa de la fundació de Cartago no es coneguda ab exactitut.

Eusebio y *Procopio* la fixan á l' any 1259 a. de J. C. Segons ells, quan Josué va invadir la terra de Canaán, á mitjans del segle XV a. de J. C. molts dels cananeos fugitius váren refugiarse en la costa Nort d' Africa y van fundar la ciutat d' *Utica*.

Procopio y *Suidas* parlan d' un monument trovat en Numidia ab la següent inscripció: *Som cananeos expul-sats de nostra patria, per lo lladre Josué fill de Nevé*.

Segons aquestos autors, los cananeos d' *Utica* varen fundar la ciutat de Cartago en la fetxa indicada.

Entre altras opinions sobre la fetxa de fundació, hi ha la de *Nomus*, antich historiador que l' atribueix al fenici *Cadmo* y á *Harmonia* la seva esposa, posantli lo nom de *Cadmea*.

En lo primer período historich de Cartago, tot son tenèbras.

Sembla que los cartaginesos conservavan ab cuidado los seus anys, pero los romans varen entregarlos al rey
(Se continuarà)

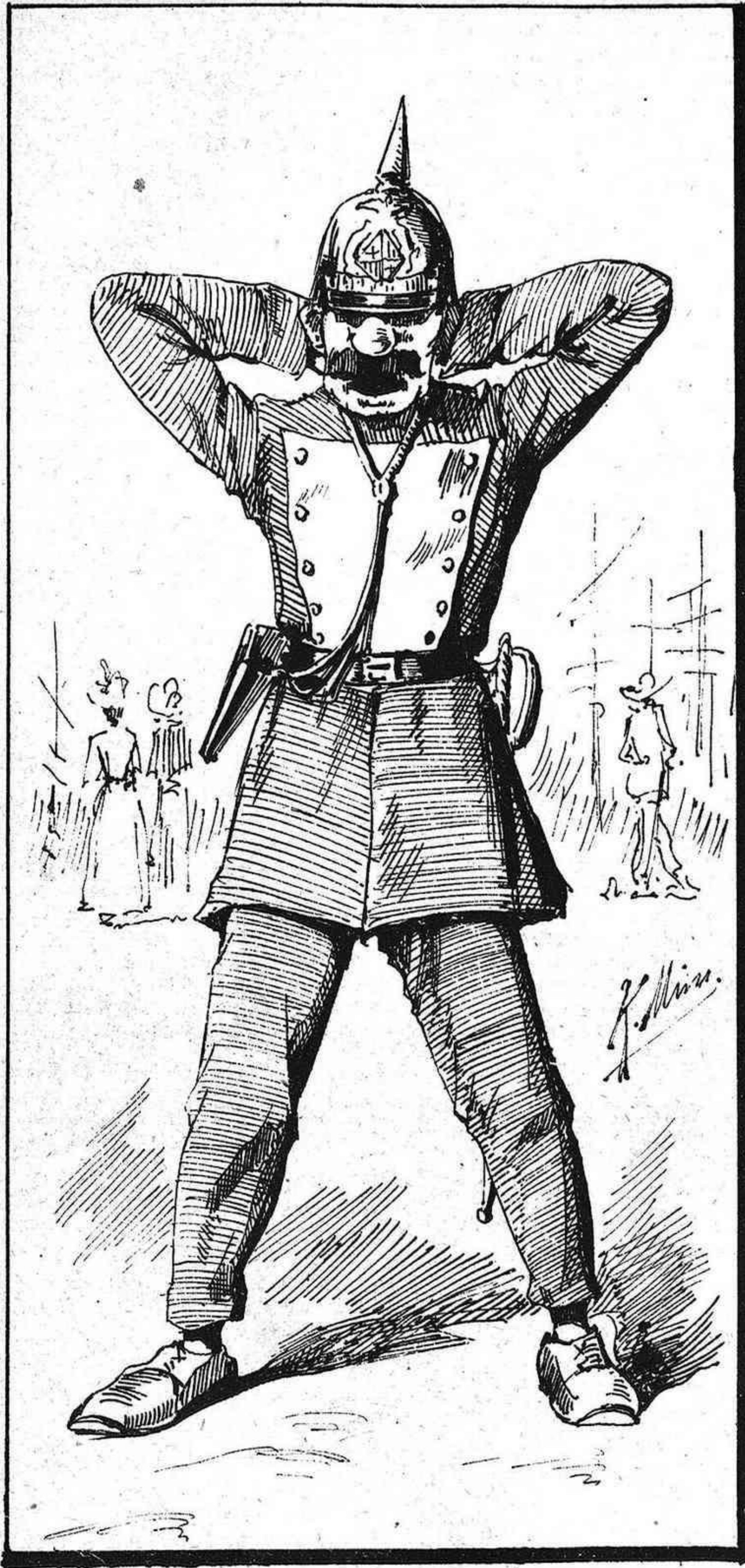
EN LO CAMP

—¿No li agradaría mes que juguessim
á la ratlleta ó á pilota, Irene?

—Ay, no, no... Jo 'm torno boija per
las bitllas.

HEROES Y GRANDESAS

Ellos que vayan pitando;
yo de mi puesto no 'm moch.
A ver si se quema todo
y se acaba tanto foch..

Fémho; creume, hi guanyarás.
No sigas tan animal.
Vés si arrivo á general,
quina viudedat tindras...

Que no puedo!... Señor Met.
Hasta hoy lo he dispensao
porque sí; y se ha acabao!
Ya no se juega... ni á fét!

SITI EN TOTA REGLA. A mon íntim Albert Socias.

Mantenint la metxa encesa
rendiré lo teu valor;
guanyada es la fortaleza
quan la sitia i' amor.

Comenso 'l siti en lo any
mil vuyt cents vuitanta nou,
Tretse de Octubre; avuy plou,
que no surti no es estrany.
Quinse: guarneixo un parany
per rendir la fortaleza.
Setse... já se qu' es Francesa.
Disset: vol fer resistencia.
Divuyt: l' ataco ab paciencia
mantenint la metxa encesa.

Dia dinou: surt lo sol
y 's gira un xiquet de vent,
Vint: demano parlament
treyent al balcó un llensol;
diu que rendirse no vol,
qu' es fet de roca 'l seu cor;
Pregunta meva:—¿Vols or?
Resposta seva:—Ja 'n tinch.
Donchs, jo fresch també 'm mantinch;
rendiré lo teu valor.

Vint y hu: li faig miradas,
li tiro dolsos sospirs.
Ella 's burla dels meus tirs
y tè las portas tancadas.
Li envio per las criadas
un *tortell* com á finesa,
Vint y tres: la tinch sorpresa.
Vint y quatre: parla ab mí.
Vint y cinch: me diu que sí.
Vensuda es la fortaleza.

¡Tan ben defensat castell,
qui ho había de pensar,
que després de tan lluytar
ne sigues jo 'l duenyo d' ell!
Sols enviantli un trist *tortell*
última prova d' humor
ha pugut molt més que l' or!
Cuasi crech que á l' hermosura
se la rendeix ab *dolsura*
quan la sitia l' amor.

JOSÉPH M.ª CODOLSA.

Ja fa set ó vuit setmanas
qu' ab insistencia 'm demanas
que 't fassi una poesia,
y la vritat, la faría
sino fòs... que no 'n tinch ganas.

No vull fer versos, amich;
pues desde que 'n faig ijo 't flich!
no més passo que disgustos,
penas, miserias y sustos,
y fins no sé com estich.

Desde que jo versifico,
tot me va mal; me cap-fico;
no sent aixó lo pitxor;
pues seguint aixís, tinch por
de quedarme com un mico.

Lo primer vers que vaig fer,
vaig ferlho ¡ay! sent solter.
Sens tenir por de cap mal,
vaig compondre un madrigal,
que ma desgracia va sér.

Desgracia... si, la vritat;
si no l' hagués dedicat
á na la meva vehina,
ella seria fadrina
y jo... no fora casat.

Are, tenint criaturas
passo deu mil amarguras,
malehint tot lo sant día,
la primera poesia
causa de mas desventuras

Per xó es, que m' hi proposát
y mil voltas hi jurát
no fer versos de cap mena;
no m' inspiro ni tinch vena
per fér res, que 't sigui grat.

Creu que tot quant dich es cert.
Dirás que soch un cap-vert,
més me pots donar consol
acceptant, aquest bunyol,
quedant ton desitj complert.

LLUIS SALVADOR.

Á UN GOMÓS

SONET

Ab cor y enteniment de bordegás,
inflat de presunció, no sabent rés;
ab mes dóssis d' orgull qu' un portugués
tenint molt de llorito y de pallás;
lo mirar agre-dols, marcat lo pás,
exposantse per plassas y carrérs
cassinós, atenéós y catés,
portant uns lentes á caball del nás;
vestit á l' últim *mico* de París,
d' escencias carregat, llassos y flórs,
parlant llenguatje altissonant, confús
lo trovarás ab ninas bis á bis;
y li diuhen per' lló y aixó, gomós;
mes jo per tot y en tot, li dich pallús.

B. TORRENS.

PAU PIPA

A MON ESTIMAT AMICH E. BALANSÓ

En Pau Pipa pintó de gran fama,
per pintarne paisatjes perfects;
are pinta papers per posarne
per pantal'as per poples propèrs.
Pinta pahisos, portals y portadas,
per pintá sempre porta pincells,
si 's presenta pintar persianas
sempre apunt'n Pau Pipa s' ho emprén.

Pinta portichs, pahisos per vanos,
perspectivas prepara ab poch preu,
per pintá prats, y plans y pantanos
'n Pau Pipa s' empapa potent.

Pinta rotols per papelerías,
per Pamplona are pinta un portent;
¡pinta pintas per las Pamploninas!
¡de pas, pipas per los Pamplonénchs!

LENAM LLOC

PECAT MORTAL

Era la Vicentona,
la noya mes gentil y *retretxera*;
la mes maca y pitera,
que hi havia en un' hora á la rodona.
Rossa com un fil d' or y joganera,
unia la minyona
á un cervell de criatura, un cós de dóna.

No havent sentit encara
dintre son tendre cor, ays amorosos,
sos jorns eran ditxosos;
era en fi lo que 's diu un avis rara
mostrant sos pensaments 'ls mes reclosos
en sa ignocenta cara
y en sos ulls infantils y sempre hermosos.

¿Peca molt, no es vritat
'l qu' enganya á una noya honrada y pura
com aquesta, deixantla sens ventura?...

Donchs algú ha fet pecat
perque ab molt sentiment s' ha averiguat
qu' elia te una criatura...
y ¡cap minyó del poble s' ha casat!

M. RIUSEC.

LO RELOTGE

Tan si fá sol com si plou,
tan si fá calor com fret,
lo relotge fá l' seu fet
y las minuterás mou.

Anant lo temps senyalant
sens tenir cap mirament,
fa lo mateix moviment,
y las agullas voltant.

Peró si 'ns passa tantós
alguna pena molt dura,
las minuterás atura
algun ser misteriós.

S. FÁBREGAS CASANOVAS.

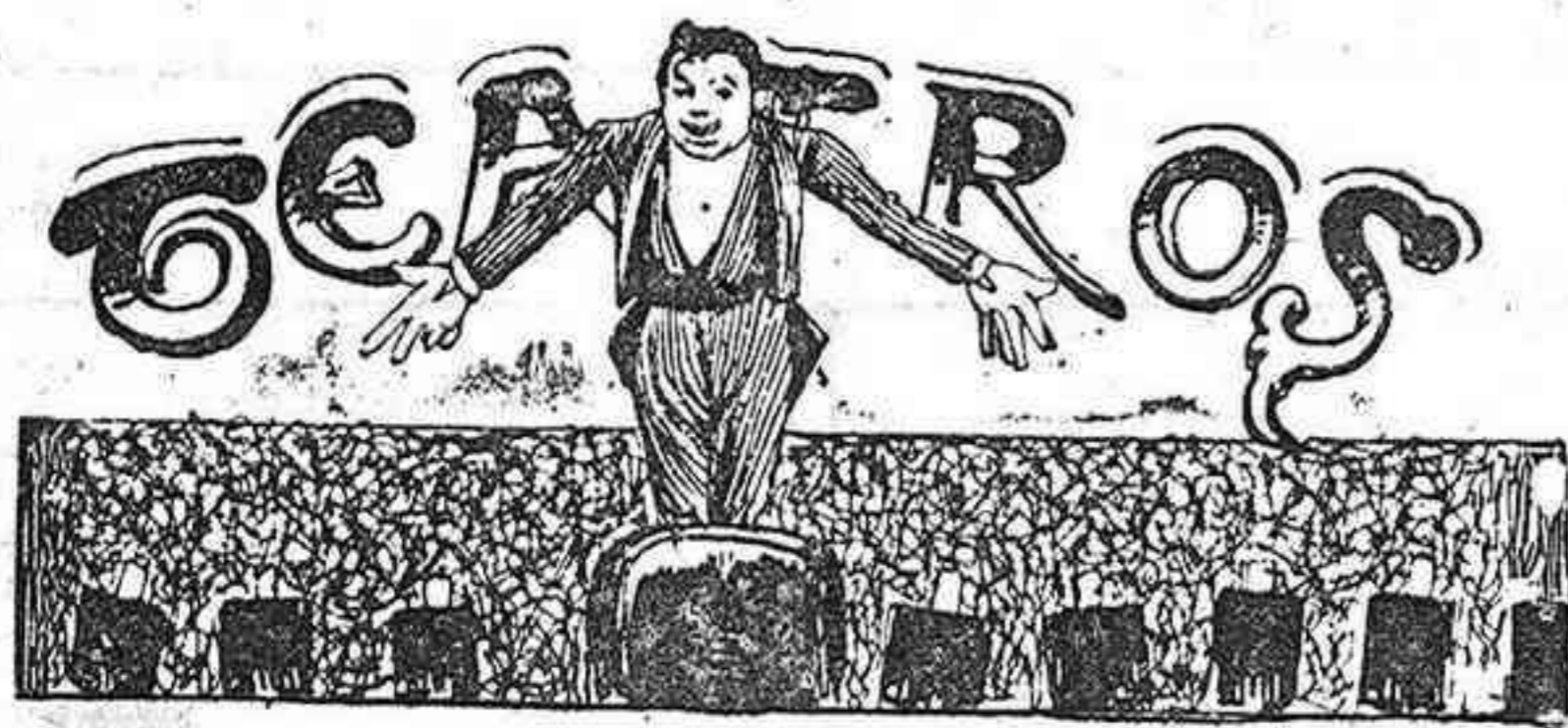

NOSTRE RETRATO

Avuy anyadim á la nostra galeria el de don Eugenio Laban aplaudit baritono catalá que tants llors ha conquistat en la lírica italiana.

Distinjit injinyer mecánich, va deixar la seva carrera per entrar de plé al teatro á hont sas aficions lo conduhian debutant en Barcelona en lo Teatro Principal la temporada de 1879 al 80.

Ha trevallat ab gran éxit en los principals teatros d'Europa com son los de San Carlo de Nápoli, Palermo, etc., y en Londres París y Viena y en lo Real de Madrit es guarda excellent recort del tan celebrat com modest artista.

LICEO.—Total, tres óperas en lo trascurs de temporada y dos flascos complerts. Del naufragi dels *Hugonots* no mes se salvá lo distingit baritono Sr. Laban y l' eminent mestre Goula.

Han plegat velas ja dos tiples y un baix. La Empresa ha contratat al Sr. Vidal y á alguns artistas que aqueix estiu últim han fet la campanya lírica del Tivoli. ¿Y donchs que s' ha fet aquell notable elenco d'artistas?

CIRCO BARCELONÉS.—La nova revista *Madrid Club* que s' estrená lo passat disapte, ab un plé á vessar, sigué molt aplaudida per sos oportuns xistes y notable música original del mestre Nieto (autor de la de *Certámen Nacional*). De la lletra se recomana los jochs de *Billar y Chapas* y de la música la cansó del *Baccarat*, coplas de la *Loteria* y duo de *Pelotaris*. En la execusió se distingiren las senyoras Mateu y Mallen y los senyors Colomé, Puig y Montagut.

Al final de la obra hi hagueren mostrás oposadas d' éxit, motivadas sens dupte per cert públich oposicionista que d'un quant temps frequenta 'ls estrenos, per enterrar las obras. Felisment guanyaren lo camp de batalla, los aplausos.

Se preparan novas obras entre ellas una en 2 actes de D. Ricardo de La Vega ab música del mestre Barbieri, que crech cridarà molt l' atenció.

ROMEA.—Rés encara de nou. Está en ensaig lo drama del Sr. Pitarra *Lo monjo negre* y una pessa de 'n Riera y Bertrán *Lo padri*.

Lo drama *Batalla de Reynas* va proporcionar un plé de gom á gom en la tarde del diumenge, y en la nit d'ahir.

S' han reproduhit ab gran éxit las dos comedias: *Aucells de paper*, y *Tot per las donas*.

De la funció del dimars, no podém felicitar á l' Empresa; cada hú per 'llí hont l' enfila; aquella nit la van dar per enfilejar cunills, galls d'indi, ocas, y altres bestiolas. Per terra corrian pullastres y cadarneras; alló no era un escenari: alló era un corral.

Posemhi un vel.

ESPANYOL.—Per di ssapte s' anuncia l' estreno de la sarzuela de gran aparato en 4 actes y 14 quadros, titulada: *Colon* per lo que lo reputat escenógrafo senyor Chia ha pintat varios accesoris de decorat y l' apoteosis final. Ade-

més lo vestuari y atrés será nou, degut á la senyora Vassallo, Malatesta, y Tarascó. Pendrá part en l' espectacle además de las primeras parts de la companyia, un numerós cos coreogràfich y una totalitat de 200 personas.

CATALUNYA.—La escandalosa comedia del Sr. Estremera, obtingué bon éxit, per son xispejant dialech y notable desempenyo per part de las Sras. Alverá y Bardo y Sr. Isern. Estigueren regular la Sra. Alvarez y Sr. Gimenez.

Se preparan novas obras, estrenadas últimament á Madrid ab aplauso.

NOVEDATS.—La antiga comedia de Ventura de la Vega, titulada: *Memorias del Diablo* obtingué diumenje passat bon éxit, gracias á son esmerat desempenyo. Foren aplaudits las Sras. Clemente y Sala y los Sres. Tutau, Pigráu y Oliva. Dech fer especial menció del Sr. Pigráu, pus en son difícil paper de idiota, doná mostrás de son talent dramàtic.

Se prepara l' estreno de un nou drama arreglat per lo reputat primer actor de nostre teatro Rimea, Sr. Bonaplata, ab lo titol de *Las dos tiranias*.

TÍVOLI.—Pera major amenitat al espectacle, dilluns se representá *La Tempestad* debutant la tiple senyora Quintana (coneguda ja de nostre públich) y lo baritono senyor Lafita. Además desempenyá la part de tenor lo senyor Bergadá que ja havia donat á coneixer sa bonica veu en *Ali Babá* al cantar de *rejas adentro* l' ária del tercer acte; los debutants foren molt aplaudits aixís com també la senyora Fuertes encarregada del paper de Angela y lo mestre senyor Perez Cabrero en lo concertant del segon acte que tingué de repetir-se.

Se prepara per dissapte l' estreno de la sarzuela nova en Espanya, titulada: *El señor feudal*.

NOU RETIRO.—Forma part de la companyia lírica contractada per la temporada d' hivern, la Sta. Segovia, tan aplaudida del públich de Madrit y los senyors Tormo y Larra. Per lo dijous estava anunciat son debut. Es directór artístich de la companyia lo conegut autor comich senyor Granés.

Per seguir la nova ruta empresa ja pel senyor Colomé en lo Circo Barcelonés, l' espectacle se dividirà en horas.

UN COMICH RETIRAT.

En la última corrida y en ocasió de estar lo valent *diestro Guerrita* bregant ab un toro de malas condiciones, va cridarli un *chusco* desde un dels palcos de sombra:

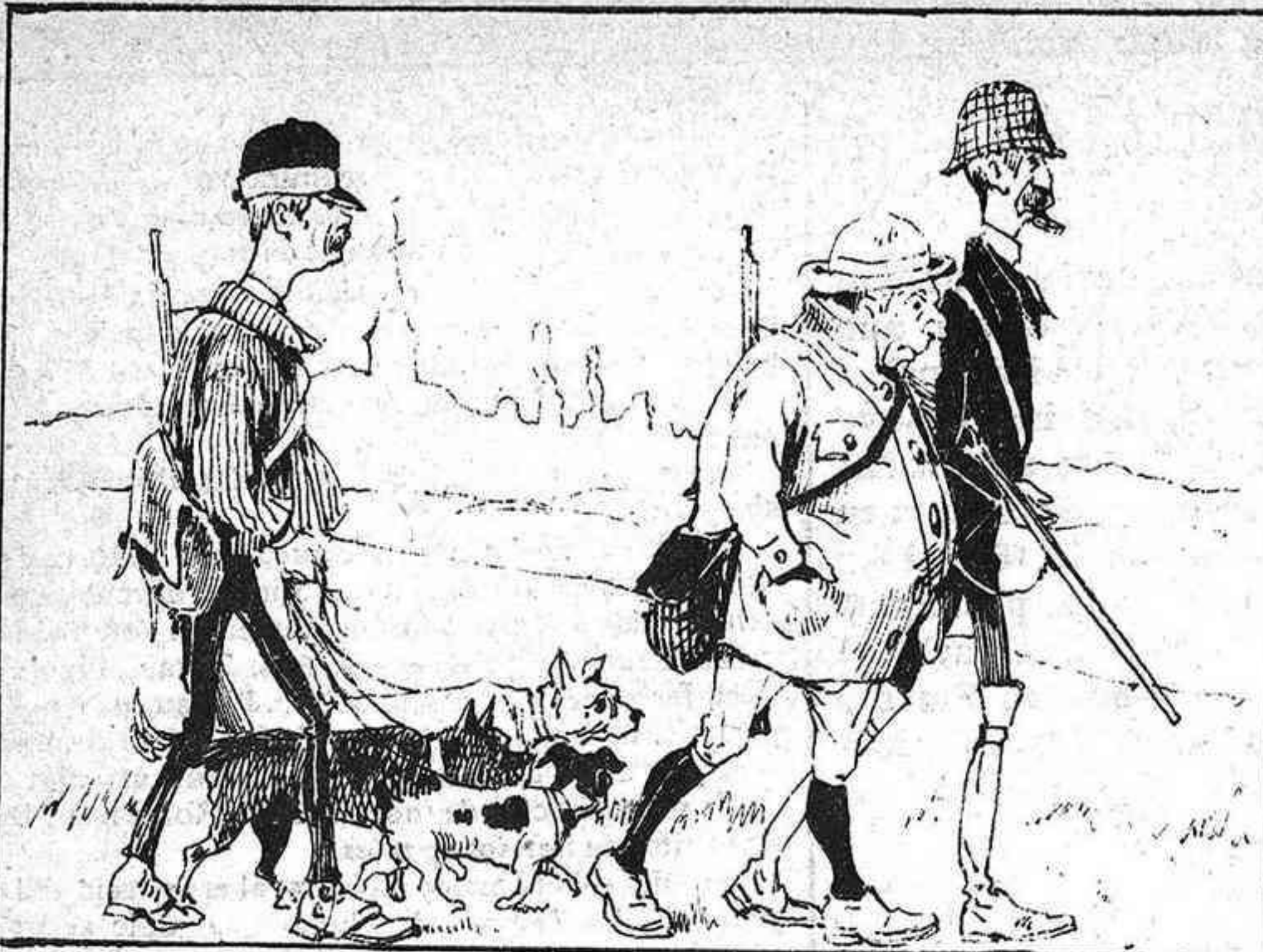
Más cerca! sent fortament censurat per lo públich sensat, que no falta may en semblans actes.

Lo simpàtic torero va dirigir, ofés, la vista al lloch d' hont havia sortit la veu, podent haverse repetit lo que va passarli fa dos anys á Mazzantini, que per atendre á un imprudent del tendido, la fera vá arrollarlo lliurantse per miracle d' una gran desgracia.

Llástima que l' autor del *mas cerca*, no posi una escola de tauromaquia perque en *Guerrita* pogués anarhi á perfeccionarse.

¡Olé, tu mare!

Segueix á la plana 10

No ho dubti, Senyor Macià:
avuy matém al singlar.

Si 'l trovan en los arbossos
ja 'ns lo portaran los gossos.

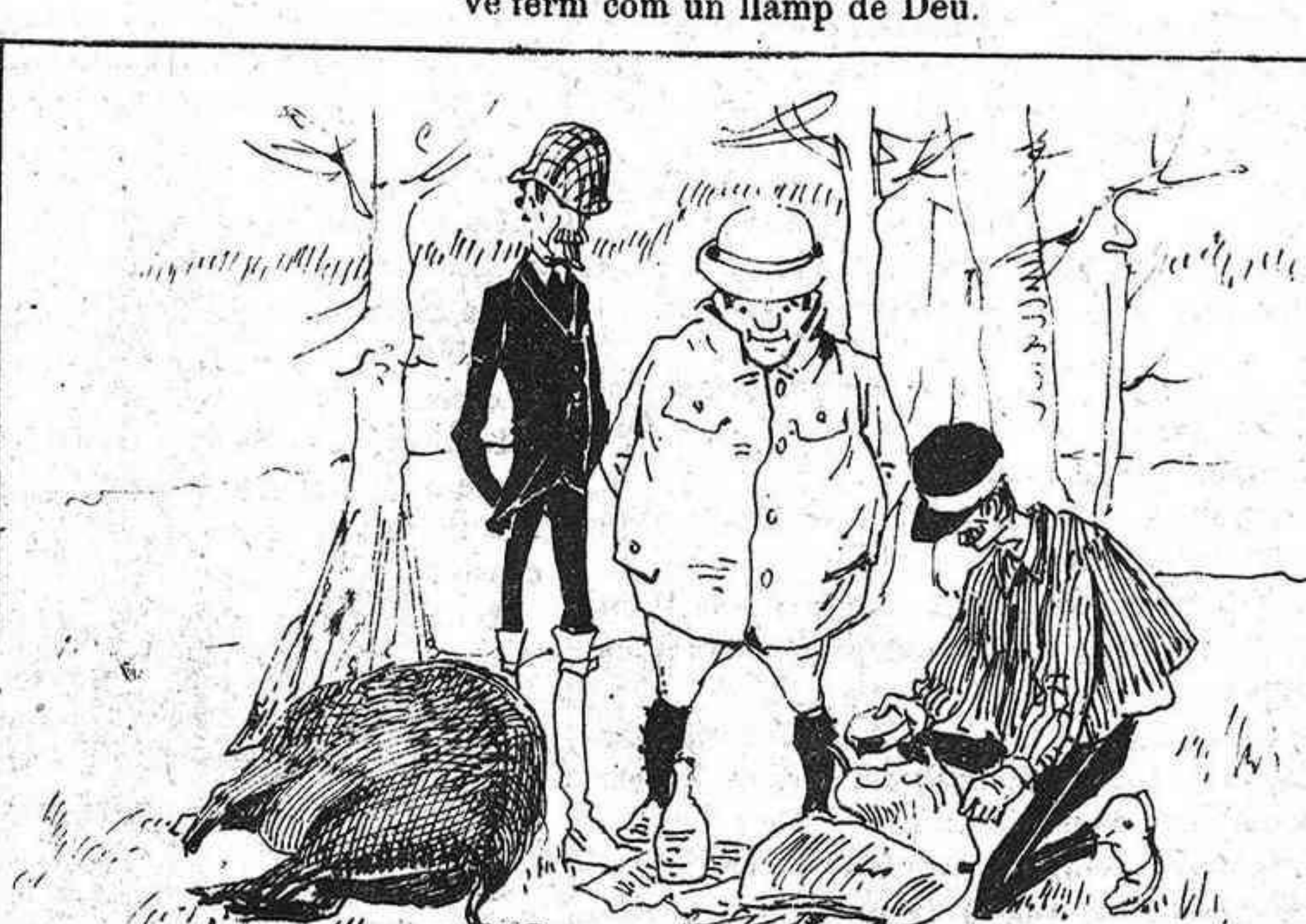
Míratall... ojo Mateu!
vé ferm com un llamp de Deu.

O tenim de poder poch.
ó no passas d' aquí.... ¡¡Foch!!

No se sab qui haurá sigut
pero el cert es qu' ha caigut.

Apa, noys, ara esmorsém;
que 'm sembla que 'l mereixém.

No vindrá poch bè aixó... Mira:
ja he trovat una cadira.

—Ep!... ¿Que fá, senyor Ramon?
—Agafeulo, voto al mon!

—Y no era mort!... ay vatíu!
si, feuli un nús á la cúa.

Al *Peral* se licorcan las peras quan comensavan á fer goig.
¿Y qué se 'n fan del 100,000 duros del Sr. Casado del Alisal?

Perque tacitament van ser entregadas, si la cosa anava be.
Y per ara no 'n va gayre.

A Londres s' ha imposat una multa de 65,500 pessetas á un subjecte que no ha complert paraula de casament que havia promés á una tendre filla de las vóras del Tâmesis.

Aqui las noyas enganyadas *de boquilla*, no se las pegan tan fortas.

La flamencomanía amenassa invadir tot lo globo terráqueo.

La Soledad, primera *bailaora* de la companyia de gitanas en l' Exposició de París, ha lograt engrescar á un millonari rus que l' ha robada fa pochs días.

Lo pare de la flamenca nomenát el *Chivo* diu qu' está que 'l dimoni se l' emporta... perque no l' ha robat també á n' ell.

Pobre *gareno*!

Sense necessitat d' escenari, padrins, visitas y altras bestias tant en boga, fa pochs días van mitx descalabrarse á garrotadas dos subjectes prop del Seminari.

Descompartits per alguns trauseunts varen dirijirse cada hú á casa seva sense ni dar feyna á la casa de socorros.

Recepta per los guerreros.

Si... Demá!

En lo tren exprés de París á Colonia ha tingut lloch un accident que podia tenir mes fatals resultats dels qu' ha tingut.

Lo petroli de la *lámpara* dins dels departaments del *Sleeping-car* va inflamarse comunicant lo foch al wagó que prompte va ser invadit per las flamas.

Dormían en ell la senyora Condesa de Alocar, y la senyora de Quintana ab dos fillas sevas.

Los passatjers dels demás wagóns sorpresos per la llum del incendi, van comensar á cridar desafortadament sens resultat al principi.

La Condesa despertant sobresaltada va intentar atravesar la galeria del *Sleeping* per tocar lo timbre d' alarma cayent al intentarho, mitx asfixiada per lo fum.

Per fortuna va parar á temps encara lo tren, sortint las senyoras mitj despulladas del wagó y ab lo susto mayuscul consegüent.

La Condesa va perdre entre las flamas un sach de má plé de dinérs, billets de banç y joyas.

Malsaguanyats!...

Han tingut lloch aquets días molts reunions y *meetings*.

Rés, poca feyna en alguns y confecció de mérits per pescar algo algun día, en altres.

Total de beneficis per la nació — zero!

No s' emboliquin en comprar Almanach sens haver vist lo nostre.

Ja veurán lo que 'ls darém per *dos ralets*...

Estant trevallanthi los reputats dibuixants Srs. Apeles Mestres, Labarta, . . . Gomez Soler, Vazquez, Pahissa, Cilla, K. Mins, Miró y altres; y lo text lo firman *nada menos* que Pitarra, Ferrer Codina, Damás Calvet, Conrat Roure, Martí y Folguera, Coca y Collado, Borí, Gimferrer, Ribot, Marull, Guanyabens, Ayné, etc., etc.

No: ja 'ls dich que dels beneficis ne podrém tirar un bon tros á l' olla!

Ja 'ns contestarán.

Ara que 's parla d' empedrar lo carrer del *Conde del Asalto*.

¿Que no fora possible ferho ab tarugos tal com se pretén ferho ab los de Ronda y Trafalgar?

Creyém que los vehins d' aquell hermós carrer ne quedarian molt contents.

Lo degá dels nostres actors dramátichs D. Joseph Valero pensa passar, dasde Mallorca, á las provincias Andalusas y posar en escena aquellas obras en hout hi está tan magistral lo reputat mestre.

Bé, pero, ¿y las funcions de despedida que á cada rato anuncia?

Jo ja 'm creya que després de l' anunciada en *Novedats*, es quedaria á gosar dels fruits d' aquella donació?

¡Aquest home es de ferro!

Ja 's torna á parlar de un desafio entre dos directors de dos setmanaris.

Parlantne aquest día á un doctor molt entés, va dirnos que es aquesta una malaltia molt benigna y que casi may arriva á un fatal desenllás.

Las bledas al clatell es un remey que en aquestos cassos ha donat sempre resultats brillants.

Ja ho saben los interessats.

¡Blédas!

En la matinada del dilluns va morir l' apreciable actor D. Leandro Cinca.

Un fals rumor havia donat lloch á que la premsa anunciés días passats aquesta trista noticia, que avuy fatalment es certa.

Lo Sr. Cinca que havia passat del vers á la lírica y que al caure malalt formava part de la companya del *Nuevo Retiro* deixa á la seva esposa y á tres fillets en lo major desconsol.

Rebín lo nostre mes sentit pèsam.

En lo torn de la casa d' *Infants hórfsans* de Murcia s' ha trovat uns criatureta acabada de naixer, á la que, segurament com á senyal per coneixerla, varen tallarli un dels dits petits dels peus.

Lo bárbaro autor de tal mutilació debía estar acostumat á criar pollastres.

¡Bruto!

Los partidaris dels senyors Rius y Tauler diuen que no 'ns escaparém pas de tenir en lo candelero al favorito de D. Práxedes.

Si no 'ns la donan ab séba, haurém de menjárnosla ab patatas.

Vol dir que sí li fuig la vara agafará lo govern de la Provincia.

Y si... nosaltres lo voldriam eternament.

Que no 'l toquin.

Aquestos días han tingut lloch magnificas corridas en los circos taurinos del Congrés y Senat.

Hi ha hagut Pilats, Simeons y Ciríneos qu' han donat molt joch y s' han aguantat toballolas ab molt salero.

Y el poble aguantant... la capa.

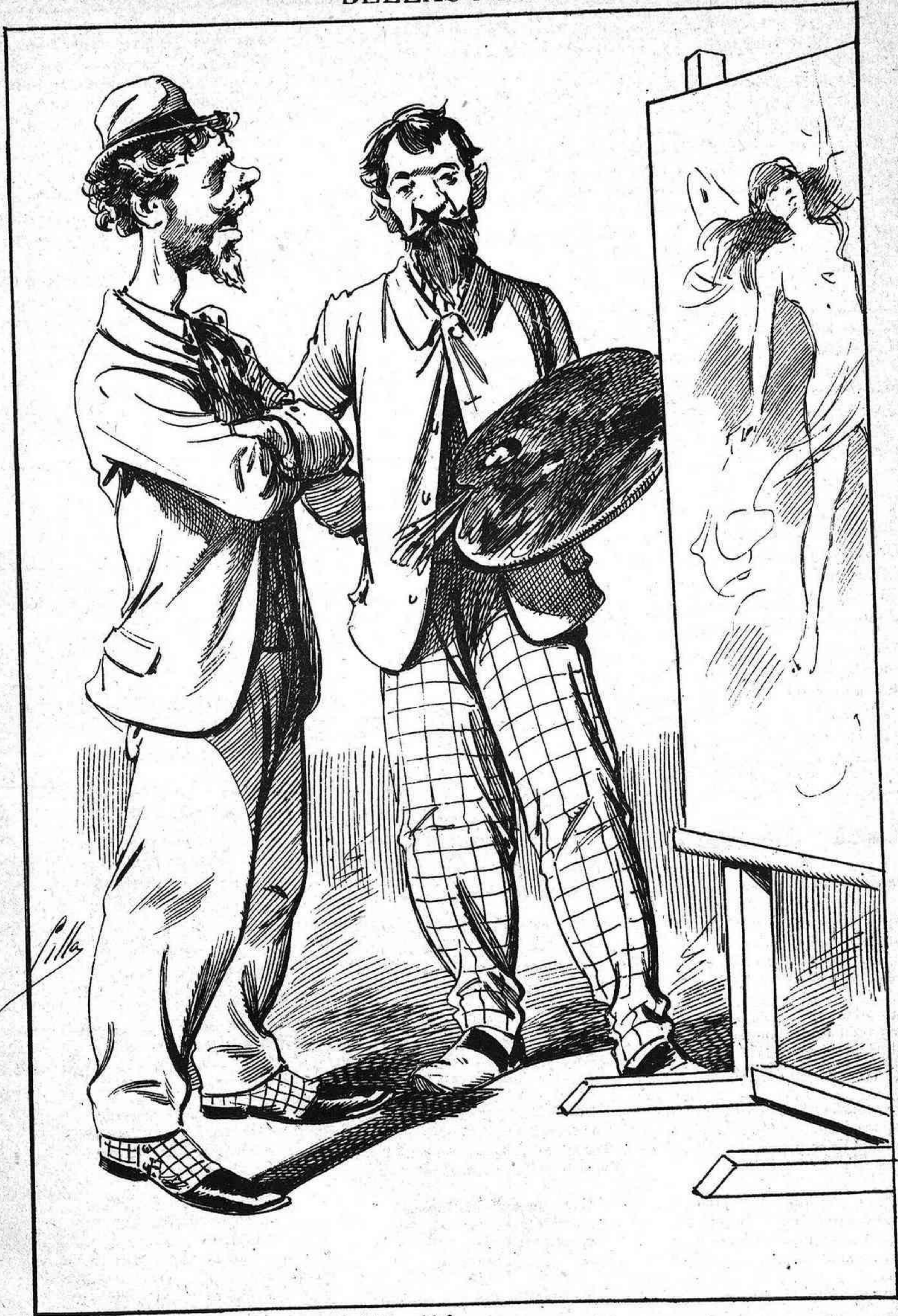
Y els mestres d' estudi... no cobrant.

Y els concejals sumariats... absolts.

Y per totas parts robos, assassinats incendis, y ...

¡Viva la Pepa!

BELLAS ARTS

—¿Qué 't sembla?
—Noy, no mes falta que 's bellugui.

DATOS CURIOSOS SOBRE LA EXPOSICIÓN DE PARÍS.—Del 6 de Maig al 5 Novembre incluiu hi han hagut 25.028,254 entrades da pago.

Las ascensions á la torre Eiffel no eomensaren hasta lo 15 de Maig y desde aqueixa fetxa fins al 6 Novembre se recaudaren per dit concepte 6.500,000 franchs.

Lo ferro carril Decauville, establert dintre la Exposició, ha trasportat 6.062,476 viatjers, que prenent per terme mitx lo preu de 25 céntims, valor de'ls asientos de segona classe sos productes se elevan á 1.500,000 franchs.

La Companyia general d' ómnibus ha recaudat la friolera de 54.000,000 dc franchs.

Los tres restaurants Duvál, han produhit liquits 1.500,000 franchs.

Además s' ha calculat que diariament s' ha consumit 967,000 Kilógramos de pá; 102,708 id. de vaca; 121.532 id. de badella; 97,629 id. de moltó; 63,087 id. de tocino; 12,252 id. de caball; 209,263 id. de virám; 625,272 ous; 92,573 Kilos de fruytas; 1.200,632 de llegums; 18,240 de peix d' aygua doisa; 156,712 de peix d' aygua de mar y 412,532 ostras.

Apesar de tan devorar ab viandas de tota clase no es res ab lo que 's menja Madrit, que devora á tot Espanya en pés.

¡Boca abajo todo el mundo!

Ab motiu de representarse per primera vegada en Madrit lo drama que ab tant éxit s' estrená en nostre teatro de Catalunya, (*Eldorado*) titulat: *A espaldas de la ley* hi hagut un critich de la *cort* qu' ha tingut la... delicadesa d' estampar ab lletras de motllo lo que segueix.

«El drama que anoche se estrenó en Madrid ofrecía un interés singular, puesto que venía como en trámite de revisión á sancionar y confirmar el fallo de aquellos públicos ante el de Madrid, que es tribunal legítimo de casación por títulos de *su inteligencia superior y demostrada.*»

Donchs ja ho saben; quan vulguin criticar una obra ó aplaudir alguna escena, primer esperin saber la opinió d' aquets *eminentes* critichs y abstinguintse d' aplaudir fins qu' ells ho fassin á tall de monarca de la sabiduria.

Aquest revister deu ser parent de la gitana *Soledad*.

Volem dir, fill de la terra de María Santissima.

¡Vultéulo!

Llegim:

En un dels trens de la línea de Fransa y dempres del trasbordo del Empalme, va ocorrer una sensible desgracia que dona lloch al corresponent comentari.

Una dona ab una criatura als braços va apoyarse á la *ventanilla* del wagó que á la quenta estava oberta (tenint que estar tancada) y va caurer á la via quedant en tal estat de gravetat que van tenir que traslladarla á una Masia nomenada á ca 'n Tonijuan.

La criatura per miracle va sortir ilesa.

Una pregunta:

En cas de morir aquella dona, quina indemnisió hauria de pagar la Companyia?

Si en lloch de Espanya fós als Estats-Units no 'n sortiria gayre barato.

Aquí ja es deurá fer una capa mal tallada.

Pero bastant mal tallada.

Que potser ni es *podrá* dur.

PUBLICACIONES REBUDAS.—Lo primer tomet de la *Biblioteca del Siglo XIX* contenint la obra de Lamartine, titulada: *Colon* versió espanyola de D. Joseph Comas,

Se ven á 2 rals en las principals llibrerias d' Espanya.

Están en preparació obras de Lord Byron y Alejandro Dumas.

SEBAS AL CAP.—Elegantment impresa hem rebut un exemplar de la segona edició d' aqueixa aplaudida comedia original de nostre amich en Joaquim Roig.

Se ven á 2 rals en kioscos y llibrerias.

La sogra

RESPOSTA Á MON AMICH R. ROCAVERT. (I)

Ay amich meu estimat!
créu que may hauria dit
que t' haguessis convertit
de sogras en advocat.

¿Tu á las sogras defensant?
al corcó de nostra rassa!
Casi bé de mida passa
que així estiguis delirant.

No n' hi ha ni una sola al gremi
que puga fé un xich lo pés,
lo qui abolirlas pogués
mereixeria un bon prémi.

Jo 'm penso que las coneixo
perque las tinch molt tractadas,
y com que son tan malvadas,
parlant mal d' ellas, m' engreixo.

Si no vas empolaynat,
—«Es un perdut, prou que 's veu»—
Que 't presentas ben mudat.
—«De segú que encara ho deu»—

Que fás alguns cumpliments;
—«Que 'n té de lletra menuda!»—
Que no 'n fás, diu que no tens
vergonya ni n' has tinguda.

Es en fi un esquerp dimoni
que pensa sols en fer mal
y qu' es en lo matrimoni
bona grossa de Nadal!

Me dius que no pots entendre
com lo temps ans de casarse,
ab la sogra visqui 'l gendre
sense may esgarraparse...

Ja es cert aixó. Sabs perquè?
perque no 'l vol esquivá;
guarda el bòt de bri sensé;
solter, no 'l vol ensetar.

Com que tèm que fugiria,
l' amanyaga, es natural;
y espera per ferho, 'l día
que tragini ja el ronsal.

Y es tant lo que s' impacienta
que dos dias n' hi son mil;
y molts cops ja s' hi insolenta
al sortir del Camaril.

Y de allavors, pobre d' ell!
Ha de veure á aquella hiena,
reblá á l' altá 'l primé anell
d' aquella llarga cadena.

Y en cambi de tanta nosa
y de quant nos mortifica,
lo gendre á piular no gosa
y ab tot lo que fá, s' hi fica.

Y está en eternal desori;
y es sa llar un crit etern;
sos días, un purgatori
y sas nits, son un infern.

Has estat poch inspirat
en defensá á aquell cap-vert...
Jo no sé qui t' ha encerat...
Vaja, dèsat, Rocavert.

Créu, no gastis ton talent
á las sogras defensant,
mira que son mala gent
que ni sols t' ho agrahirán.

Si may al mon se sabés
lo qu' has fet... Pobre de tú!
No cal pas que hi tornis mes
que jo no ho diré á ningú.

GUILLEM MORESO.

(I) Vegis lo número 61.

SECCIO RELIGIOSA

Sermó dedicat á San *Acor* per un frare que no té pèls á la llengua, ha tingut lloch en un temple federalista.

Lo panegirich del Sant ha sigut brillant com una llumanera del any vuit.

Varias frasses que vam poder arreplegar durant la predica:

Advocat sense plets.—Qu' escriu articles á dos duros. (Molt ben pagat ens sembla; nosaltres no 'n donariam dos quartos) Que *lo Sant* no ha lograt que la opinió lo tinga per decent en sa vida pública ni per correcte en la privada, (¡Bufa!) Ni per autor de las obras qual paternitat ha tingut lo *desparpajo* d' atribuirse. (Aixó ja es vell.)

Ni per orador gran ó petit (Aixó també.) Ni per res més que per un mercenari ompla-quartillas (Apreta.)

Lo mentat predicador anyadeix que tal vegada en algun altre sermó dedicat al mateix Sant podrém *solazarnos* ab lo coneixement de la vida y miracles del Sant (Vinga aviat.)

També de pas adverteix l' orador que á 'n ell no l' *amedrentará* lo Sant, ab lo seu desafió (sic) ab Pascual y Casas ni ab las provocacions al Bobo de Coria y (Ara ve la grossa) Que sab molt bè bofetejar als *despechados* calumniadors y esperarlos á tots terrenos; y acaba dient: Ya ho sab lo *charlatan* de marras (Vaja apaga.)

Quan arribi á oídos del Sant tal predica, prou hi haurá un escandol en lo cel.

Aquest sermó es capás d' acabar ab la paciència, hasta d' un Sant.

Telégramas

Cel 14, 8 matí.—San *Acor* está esmolant ab molta pressa un filabarquí descomunal.

La cara la presenta molt mes lletja que de costum. Tots los àngels tremolan de pór.

ROMANSOS.

Madrid 14, 3 matí.—Hem donat lo fallo al drama *A espaldas de la ley*.

La nostra suprema sabiduría é inteligencia demostrada superiorment, está acordes ab lo fallo de provincias.

RONSAI.

Purgatori 14, 3 matí.—S' están fen requisitorias per tot á veurer si Dn. Lluís es trova ó no aquí.

Per ara no se sab si te rahó lo *Nunci* ó 'l Patriarca.

SÈBAS.

Cadiz 12, 3 matí.—Avuy s' han rebut ordres telegráficas per entregar al submari varios efectes demanats per Peral fa *tres meses*.

Madrid 12, 4 id.—L' anterior telégrama no es vritat.

AQUÍ CREURÉM.

AVISOS

Es proporcionarán padrins per desafíos á preus reduhits.

Arnica y desfilas á preu de fábrica.

Estoques, pistolas y filabarquis es llogarán á dos rals per hora.

Tot ab la major reserva.

Trompetas 147.

1000.000,000 CROMOS
LITOGRAFIA BARCELONESA de
RIBERA Y ESTANY

En aquest acreditat establiment s' hi trovará un estensissim assortit de Cromos de tots preus y classes, especialment per felicitacions de Serenos, Vigilants, dependents de Barberías, mozos de Cafés, &&&

També podém oferir al públich, tarjetas per las próximas festas arregladas baix modelo ó capritxo dels interessats, ab gran prontitut, esmero y baratura.

Carrer de S. Pau N.º 56

CORRESPONDENCIA

J. Barbany. Envihi algo curt á volta de corréu. Anirá lo de: Rocavert, Melikoff, E. Calls, J. M. Borrás Y. Yglesias.

Algo de: Raresa, J. March, J. Ferrer Catalá, D. Bartrina, C. de la Barca, Quim, Conchita, C. Martinez, Vilageliu, Sacas, Vendrellench, T. T. Román, Terri, C. Roig, Ucdsam.

Magariñas. Ab vosté son tres los qu' han enviat aquesta setmana lo mateix geroglífich... ¿oy que sembla cosa de màgica?—J. Torrens. L' almanach ja 's tira. La seva poesia fa fortor de pèus.—J. Prat. Barrila, home, barrila! .. Massa plors y floretas.—J. Via. Lo mateix li dich salero.—M. X. Diccioniari. diccioniari. Volent es gerundio y vol dir: queriendo. Grant era aquell general nort-americá; grande es gran.

Després de n no 's posa r doble; es sonrosat y no sonrosat.

Anirá tot menos Vergonya.

Juan Gimferrer; S. Martí —Y la seva promesa?

No volém dir la xicota

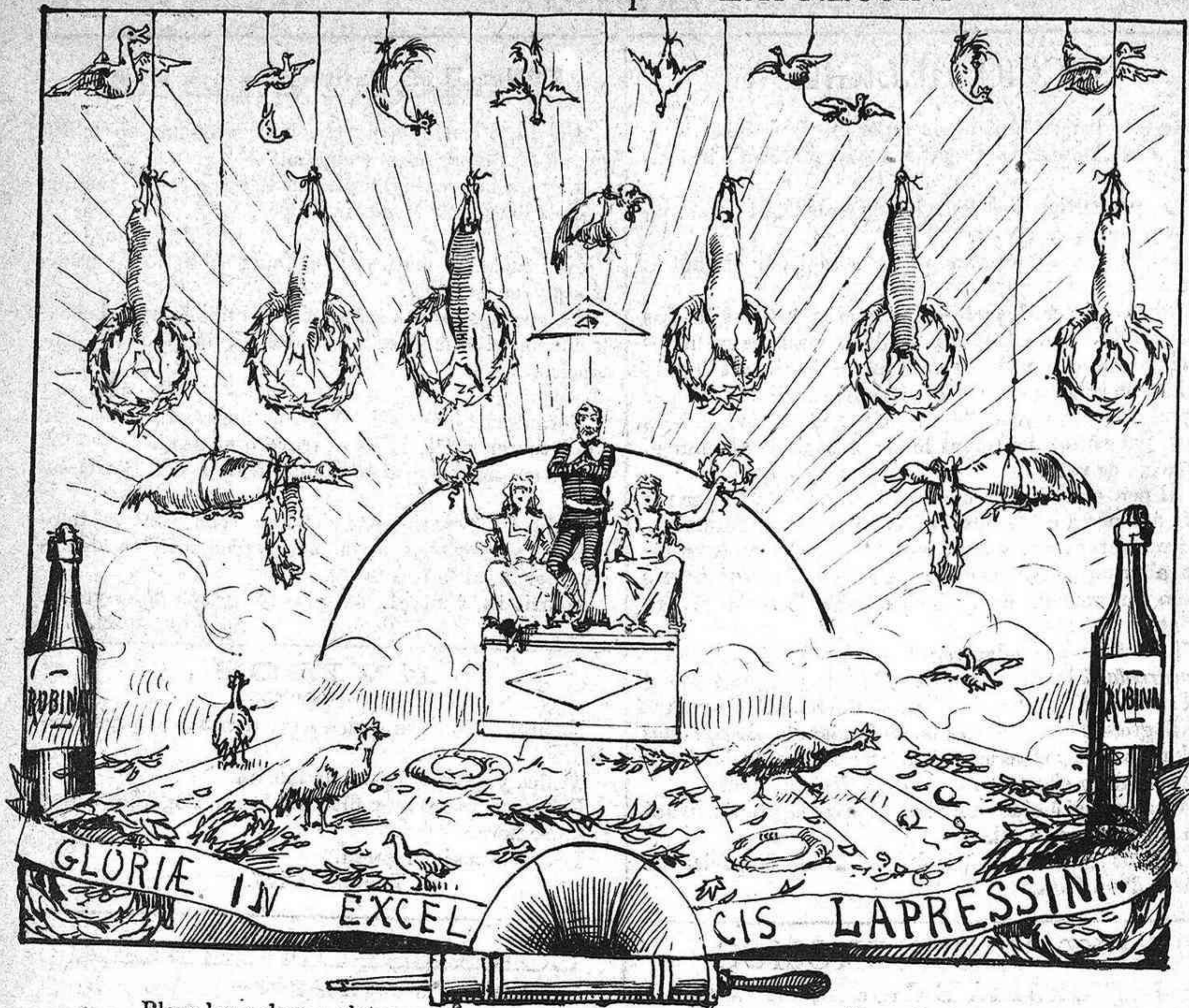
Almanach de La Tomasa

(2 RALS exemplar) ¡ESTÁ JA EN PREMPSA!

Además dels dibuixos y vinyetas de reputats artistas extranjeros, ilustrarán nostre almanach treballs inédits de nostres celebrats dibuixants Srs. Cilla, Coll, Gomez Soler, K. Mins, Labarta, Mestres, Miró, Pahissa, Planas, Punts Suspensius y Vazquez.

En lo test que es escullit hi figuran treballs inédits dels nostres millors escriptors y poetas, entre los que contem als Srs. Alsina, Ayné, Bori, Calvet, Coca y Collado, Codolosa, Ferrer y Codina, Gimferrer, Guanyabens, Martí, Marull, Ribot, Roure, Soler, (Pitarra.) & &

Gran funció d' obsequi á LAPRESSINI

Plens los palcos y platea
que no hi cabia ni un ou!...

¡Es va fè al sigle dinou
en lo Teatro de Romea!!

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Prima, nota musical,
Segona, bó per l' istiu.
Y en Pere, pastó, diu,
Que ta molt gros lo Total.
T. V. O.

ENDEVINALLA

De la nit soch al principi
del mon soch al cap-de-vall
soch entre mitj de la llana
y del nas en un costat,
soch al bell mitj de las monas
soch ab nanos y gegants
me tenen las monas
y també los capellans.

SERAFI PELÚT.

TRENCA-CAPS

Pedro Caba y Rana

Olot

Aquestas lletres combinadas donarán
resultar l' titol de una sarzuela.

CASALS.

ANAGRAMA

Un tot criavam á casa
d' alló mes rebutó
y fá dias se 'l menjá
ua gros tot que feya pó.
J. FRANQUESA.

LOGOGRIFO NUMERIC

- 1 2 3 4 5 6 7 8—En moltas escalas n' hi ha.
- 6 7 5 3 5 4 8—Carrer de Barcelona.
- 3 7 4 5 4 8—Diminuti de dona.
- 1 7 5 3 8—Poble de Catalunya.
- 1 2 6 4—A Barcelona n' hi ha.
- 3 8 1—Peix.
- 1 7—Arbre.
- 4—Consonant.

P. B. SALVIOLA.

GEROGLIFICH

'L home
R. 100
ICH

JOSEPH TERRI.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR
Xarada.—Pe-pi-to.
Logogrifo numéric.—Marcelino.
Trenca-caps.—Lo mas perdut.
Problema.— $72 + 3 + 3 + 3 = 81$
 $90 - 3 - 3 - 3 = 81$
 $3 \times 3 \times 3 \times 3 = 81$
 $2187 : 3 : 3 : 3 = 81$
2352
Combinació doble.—v i O l a
b o T a s
v i G a s
f i E r a
m a R t a

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT, Y LITERARI
Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre. 1'50 ptas
Cuba y Puerto Rico id. 2'00
Extranjer id. 2'50

NOTA.—Tota reclamació podrá diri-
girse á la Administració y Redacció del
periódich, carrer de Sant Pau, n.º 56
LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Pau, 56.—Barña.